

REPUBLIKA HRVATSKA
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA
DJEČJI VRTIĆ „KALNIČKI JAGLAC“
Trg Stjepana Radića 9, Kalnik
48267 Orehovec
Tel.: 091/206-0052
E-mail: ravnatelj@kalnicki-jaglac.com.hr

PROGRAM PREDŠKOLE

Autor programa: Vera Belošić,
nastavnik predškolskog odgoja

Kalnik, studeni 2018.

SADRŽAJ:

1.	UVOD	1
2.	USTROJSTVO PROGRAMA	2
3.	MATERIJALNI UVJETI	4
3.1.	PROSTOR	4
3.1.1.	Organizacija prostora	5
3.2.	OPREMA	6
3.3.	SANITARNO-HIGIJENSKI UVJETI PROSTORA	6
3.4.	ASPEKTI SIGURNOSTI I MJERE ZAŠTITE	7
4.	ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD	9
4.1.	DOBROBITI ZA DIJETE	11
4.1.1.	Osobna, tjelesna i emocionalna dobrobit	11
4.1.2.	Obrazovna dobrobit	12
4.1.3.	Emocionalna i socijalna dobrobit	13
4.2.	RAZVOJ KOMPETENCIJA	14
4.2.1.	Komunikacija na materinskom jeziku	14
4.2.2.	Komunikacija na stranim jezicima	15
4.2.3.	Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju	15
4.2.4.	Digitalna kompetencija	16
4.2.5.	Učiti kako učiti	17
4.2.6.	Socijalna i građanska kompetencija	18
4.2.7.	Inicijativnost i poduzetnost	18
4.2.8.	Kulturna svijest i izražavanje	18
4.3.	BITNE ZADAĆE KOJE POLAZIŠTE IMAJU U RAZVOJU I POTREBAMA DJECE U 6. GODINI ŽIVOTA	19
4.4.	STRUČNA DOKUMENTACIJA O PROGRAMU	22
4.5.	NAČINI PLANIRANJA	23
4.5.1.	Tromjesečni, tjedni i dnevni planovi i programi, odnosno pedagoška dokumentacija odgojne skupine	23
4.6.	OSTALI OBLICI DOKUMENTIRANJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA	24
4.6.1.	Dokumentiranje u vidu dokumentacijskih mapa	24
4.6.2.	Dokumentiranje putem plakata	25

4.6.3.	Dokumentiranje u vidu izložbe stvaralaštva djece	25
4.6.4.	Dokumentiranje putem letka i brošura	25
4.6.5.	Individualni portfelji	25
5.	NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE	25
6.	OBRAZOVANJE I USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA	26
7.	SURADNJA S RODITELJIMA	29
7.1.	STRATEGIJA DJELOVANJA	30
8.	SURADNJA S VANJSKIM ČIMBENICIMA	31
9.	VREDNOVANJE PROGRAMA	33
10.	FINANCIRANJE PROGRAMA	34
11.	ZAKLJUČAK	35
12.	PRILOZI	36
12.1.	POTVRDA O SOPOSOBLJENOSTI OSOBA KOJE ĆE PROVODITI PROGRAM – diploma odgojitelja/voditelja predškole	36
13.	POPIS LITERATURE	37

1. UVOD

Dječji vrtić „Kalnički jaglac“ sa sjedištem u Kalniku, Trg Stjepana Radića 9, odlukom o osnivanju obvezao se u okviru svoje djelatnosti ostvarivati i program predškole u skladu s potrebama djece i zahtjevima roditelja, a sve sukladno Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju, Pravilniku o sadržaju i trajanju programa predškole, Državnom pedagoškom standardu, Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece i Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Pored organiziranog redovitog 10-satnog programa postoji potreba odgojno-obrazovnog rada s djecom koja nisu obuhvaćena nijednim oblikom institucijskog predškolskog odgoja i obrazovanja kao i intenzivniji rad s polaznicima dječjeg vrtića u 6. godini života.

Programom predškole jednoj i drugoj djeci želimo pružiti podršku razvoju kompetencija za lakši prijelaz u školu. Njihovi će roditelji kroz ostvarivanje programa dobiti odgovore na pitanja koja si često postavljaju: koje su vještine potrebne djetetu kako bi imalo dobar početak u školi, što očekivati od predškolaca, koje aktivnosti im pomažu u rastu i razvoju, kako poticati entuzijazam prema školi, kako olakšati prilagodbu na školu i kako pružiti sve što je djetetu potrebno. Program predškole prijeko je potreban sa zadaćama i ciljevima, planiranim aktivnostima, evaluacijom i indikatorima postignuća kako bi na kraju svakom roditelju mogli dokumentirano predočiti spremnost djeteta za školu kao kombinaciju raznih vještina koje će pridonositi njegovom školskom uspjehu.

Cilj programa je podizanje opće psihofizičke spremnosti djeteta za školu koja uključuje: dobro tjelesno zdravlje, socijalnu i emocionalnu zrelost, jezične vještine, sposobnost rješavanja konflikata i problema, sposobnost kreativnog mišljenja i poznavanje svijeta koji okružuje dijete. U svrhu toga dječji vrtić će osigurati optimalne uvjete podrške razvoju djeteta u poticajnom okruženju kako bi mu omogućili usvajanje vrijednosti i ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje.

Zadaće programa usmjerene su na odgojno obrazovno djelovanje utemeljeno na vrijednostima: znanja, identiteta, humanizma i tolerancije, odgovornosti, autonomije i kreativnosti, na osiguravanje osobne, emocionalne i tjelesne dobrobiti te obrazovne i socijalne kao i na razvoj temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje: komunikacije na materinskom jeziku, komunikacije na stranom jeziku, matematičke kompetencije i osnovne kompetencije u prirodoslovlju, digitalne kompetencije, kompetencije učiti kako učiti, socijalne i građanske kompetencije, kompetencije inicijativnosti i poduzetnosti te kompetencije kulturne svijesti i izražavanja.

Strategija djelovanja bit će: sukonstruirati integrirani, razvojni, dinamični i otvoreni kurikulum, graditi bogato, poticajno materijalno i socijalno okruženje kao preduvjet i podlogu za cjeloviti razvoj te kvalitetno življenje i učenje djeteta. Rukovodit ćemo se suvremenim shvaćanjima djeteta prema kojima je ono cjelovito biće, a procesi njege, zaštite, odgoja i obrazovanja također su cjeloviti i nedjeljivi. Isto tako shvaćat ćemo dijete subjektom vlastitog odgoja i obrazovanja koje će aktivno utjecati na svoj razvoj, planirati i organizirati vlastite aktivnosti te tako razvijati svoje intelektualne, socijalne, emocionalne stvaralačke i druge potencijale. Dijete ćemo prihvaćati u svoj njegovoj autentičnosti poštujući njegove potrebe, kulturu i prava.

2. USTROJSTVO PROGRAMA

Dječji vrtić „Kalnički jaglac“ imat će **fleksibilno ustrojstvo** programa i neprekidno će ga prilagođavati potrebama djece i njihovih roditelja.

Trajanje programa: za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu koja nisu obuhvaćena redovitim programom - **250 sati** u razdoblju **od 1. listopada do 31. svibnja**, točnije u proljetnom periodu od travnja do lipnja i u jesenskom periodu od listopada do prosinca.

Broj djece u jednoj odgojnoj skupini sukladno Državnom pedagoškom standardu neće biti veći od 20.

Vrijeme realizacije programa: Program ćemo realizirati u popodnevним satima od 16,00 do 18,00 sati. U jednom susretu djeca će biti tri puna sata, a susreti će se odvijati 3 puta tjedno.

Mjesečna dinamika provedbe programa predškole za odgojnu skupinu

Na bazi mjeseca listopada 2018.

Tjedni i dani	Broj sati
1. tjedan	9
2. tjedan	9
3. tjedan	9
4. tjedan	9
2 dana	6
UKUPNO	42

Obzirom na trajanje programa što znači po 3 sata 3 puta na tjedan, za rad ćemo angažirati, sukladno Državnom pedagoškom standardu, odgojitelja s jednom četvrtinom radnog vremena.

Planirana tjedna satnica odgojitelja - voditelja programa

Zadaci	Broj sati
Neposredni rad s djecom u programu predškole	9
Planiranje i valorizacija	0,5
Suradnja s roditeljima	0,5
Pripremanje poticajnog okruženja	0,5
Stručno usavršavanje	0,5
UKUPNO	11

Moguća potrebna zamjena u slučajevima nenazočnosti odgojitelja voditelja programa predškole bit će odgojitelj iz redovitog programa, a za eventualni duži izostanak uzet ćemo novog odgojitelja za zamjenu na određeno vrijeme.

Dječji vrtić će osigurati opremu i prostor čija će svrha i namjena biti primjerena razvojnoj dobi i jamčiti ostvarivanje cilja i zadaća programa.

Program predškole za djecu koja pohađaju dječji vrtić, sukladno članku 23. stavak 2. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, bit će integriran u redoviti program Dječjeg vrtića. Na kraju programa prilažemo potvrdu o osposobljenosti osobe koje će provoditi program i promišljati cijeli proces.

Za odgojnu skupinu angažirat ćemo 0,10 radnog vremena tjedno stručnog suradnika pedagoga kao vanjskog suradnika radi praćenja realizacije i unapređivanja odgojno – obrazovnog rada, stručnog usavršavanja odgojitelja, suradnje s roditeljima i razvijanja timskog rada u dječjem vrtiću.

Na poslovima održavanja čistoće unutarnjih i vanjskih prostora radit će spremačica koja radi u redovnom programu.

Praćenje i provjeru kvalitete organizacije rada vršit će nadležno Ministarstvo, osnivač, ravnateljica i pedagog Vrtića, nadležne inspeksijske službe i Agencija. Proces praćenja i vrednovanja ostvarivat će se na razini skupine i tada će biti uključeni odgojitelj, roditelji, ravnatelj i pedagog.

Program će se financirati kao program javnih potreba sukladno članku 48., 49. i 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, a za roditelje će biti besplatan.

3. MATERIJALNI UVJETI

Materijalni uvjeti rada su dobri, prilagođeni dobnim i individualnim potrebama djece te poticajni za njihovo aktivno učešće u zajednici djece i odraslih. Promoviraju vrijednosti na kojima se temelji Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Pažljivim odabirom i strukturiranjem prostornih cjelina dobili smo kvalitetno materijalno okruženje dječjeg vrtića koje je suštinski izvor učenja djece, s obzirom na to da ona uče aktivno, istražujući, čineći, u suradnji s drugom djecom i odraslima. Materijalno okruženje isto tako omogućava integrirano učenje i holističko djelovanje na cjelokupan rast i razvoj djeteta.

U organiziranju prostorno-materijalnog okruženja dječjeg vrtića osigurali smo bogatstvo i mogućnosti izbora materijala koji djecu:

- potiču na otkrivanje i rješavanje problema,
- omogućuju postavljanje hipoteza, istraživanje, eksperimentiranje i konstruiranje znanja i razumijevanja, raznovrsnost, raznolikost i stalnu dostupnost, promoviraju neovisnost i autonomiju djece.

Sadržajno bogatstvo materijala djeci različitih interesa i različitih razvojnih mogućnosti pruža različite izbore. Poticajno okruženje dječje vrtića djetetu omogućuje svakidašnje stupanje u interakcije s različitim sadržajima učenja kao i kvalitetne socijalne interakcije djece međusobno kao i djece s odgojiteljem i njihovim obiteljima

3.1. PROSTOR

Osnivač Dječjeg vrtića „Kalnički jaglac“ sklopio je s Općinom Kalnik Ugovor o zakupu poslovnog prostora bez naknade, izgrađenog i adaptiranog za potrebe obavljanja djelatnosti predškolskog odgoja i obrazovanja, koji se nalazi na adresi: Kalnik, Trg Stjepana Radića 9, a sastoji se od sljedećih prostorija:

Opis prostorija	Građevinska površina m ² neto
Natkriveni ulazni trijem	8,58m ²
Vjetrobran	6,64m ²
Garderoba	17,40m ²
Soba dnevnog boravka - vrtićka skupina	33,42m ²
Soba dnevnog boravka - jaslička skupina	33,42m ²

Soba dnevnog boravka - vrtićka skupina	36,16m ²
Soba dnevnog boravka - vrtićka skupina	36,00m ²
Kancelarija - ured ravnatelja i soba za sastanke	7,20m ²
Sanitarni čvor - odgajatelji	4,28m ²
Prostor za serviranje hrane	5,04m ²
Hodnik - predprostor	3,62m ²
Dječji sanitarni prostor	8,03m ²
Spremište	3,58m ²
Prostor za izolaciju	7,43m ²
Natkrivena terasa	27,81m ²
Garderoba - trijaža	19,34m ²
Dječji sanitarni prostor	7,33m ²
Natkrivena terasa za dvije skupine	26,44m ²
Ukupno:	291,72m²

U sklopu navedenog prostora nalazi se zelena površina - ograđeno dječje igralište, veličine 245 m², s prostorom za igre loptom, vožnju, tjelesne aktivnosti i dr., na kojem se nalazi vrtuljak, klackalice, tobogan i njihalice na opruzi. Cjelokupni vanjski prostor preuredit ćemo i dopuniti spravama manjeg rizika za povrede djece.

3.1.1. Organizacija prostora

Svi materijali i didaktička oprema grupirani su prema svrsi i vrstama aktivnosti te na dohvat ruke djeci kako bi se mogla njima samostalno služiti (tzv. centri). Centre ćemo oformljivati i izmjenjivati prema interesu i potrebama djece. Od centara, djeci će prvotno biti na raspolaganju:

Centar likovnog izražavanja i stvaranja	Boje (drvene bojice, flomasteri, paste, tempere, vodene boje), papiri (čisti, novinski, u boji), škare, ljepilo, kistovi, tkanine, prirodni neoblikovani materijali, glina, glinamol, kartonska ambalaža i sl.
Centar građenja	Tepih, drvene i plastične kocke raznih oblika i namjene, vozila, figurice životinja, ljudi, kocke i druga tijela od kartonske ambalaže, stiropora i prirodnih materijala u svrhu građenja i konstruiranja

Centri simboličkih igara	Kuhinja s opremom, frizerski salon s opremom, garderoba s opremom, lutke s opremom, liječnička ordinacija s opremom, trgovina, slastičarna, tržnica, pošta, banka, knjižnica, veterinarska stanica, cvjećarnica
Centar početnog čitanja i pisanja	Slikovnice, enciklopedije, knjige, časopisi, bilježnice, radni listovi, slikopriče, pribor za pisanje, krede i spužva, ploča, igre sa slovima
Centar usvajanja početnih matematičkih pojmova, manipulativnih i društvenih igara	Razne igre sa svrhom rastavljanja/slaganja, uspoređivanja, usklađivanja, računanja, kategoriziranja (slagalice, umetaljke, pokrivaljke, memory, domino, lotta), razne društvene igre s kockom, sat, oprema za mjerenje
Centar dramskog izražavanja	Pozornica, odjeća, obuća, scenski rekviziti, lutke (zijevalice, štapne, ginjol)
Centar glazbenog izražavanja i stvaranja	Glazbena linija, CD-ovi s instrumentalnom glazbom, dječjim pjesmama, udaraljke, zvečke, gitara, harmonika
Centar žive prirode	Prirodni materijali (voće, povrće, žitarice, sjemenje, zemlja), kantice, posudice, biljke
Prostor za igru na otvorenom	Ljuljačke, vrtuljak, klackalice, tobogan, njihalice na opruzi, lopte, igra na pijesku

3.2. OPREMA

Za ostvarivanje programa i boravak u Dječjem vrtiću „Kalnički jaglac“, djeci, ali i zaposlenima na raspolaganju su: namještaj (stolovi, stolci, ormari) primjeren dječjem uzrastu, dječja garderoba kao i garderoba za odrasle, sanitarni čvorovi za djecu i odrasle, te potrebna oprema za različite prostore (čajna kuhinja, predprostor, vanjski prostor - dječje igralište).

Dječji vrtić „Kalnički jaglac“ ima potrebnu didaktičku opremu.

3.3. SANITARNO-HIGIJENSKI UVJETI PROSTORA

Prostori Dječjeg vrtića „Kalnički jaglac“ svakodnevno će se čistiti i dezinficirati. Prostorije u kojima borave djeca redovito će se provjetravati.

U prostoru Dječjeg vrtića „Kalnički jaglac“ osigurano je suvremeno grijanje na prirodnu pohranjenu toplinsku energiju, u prostoru je osigurana zdravstveno ispravna čista voda kao i ispravno uklanjanje otpadnih voda i krutog otpada.

Osigurat ćemo dovoljnu količinu sredstava za opću higijenu djece i zaposlenika.

Posebnu pozornost posvetit ćemo održavanju higijene i sigurnosti igrališta (uz redovno održavanje, spremačica će pomno pregledati cijelo igralište prije svakog izlaska djece i ukloniti potencijalne opasnosti).

3.4. ASPEKTI SIGURNOSTI I MJERE ZAŠTITE

Materijalni uvjeti, prostorni kontekst, opća i didaktička oprema u prvom redu jamči sigurnost djeteta, a u tu je svrhu dječji vrtić posebno izradio sigurnosno - zaštitni i preventivni program te protokole postupanja u mogućim rizičnim situacijama s kojim će upoznati sve roditelje na plenarnom roditeljskom sastanku.

U programu predškole posebno ćemo raditi na:

- razvijanju navika i vještina samozaštite i samoočuvanja djeteta kroz istraživanje,
- prepoznavanje i imenovanje mogućih izvora opasnosti u pojedinim prostorima, situacijama, u susretu s određenim sredstvima i osobama.

Istraživat ćemo i **prepoznavati opasnosti:**

- u prilazu dječjem vrtiću, na površinama igrališta, betonskim površinama,
- na ljuljačkama,
- u prostoru sanitarnih uređaja, na prozorima i vratima,
- u doticaju s električnom strujom,
- u korištenju sitnih predmeta: kuglica, gumbića, sjemenki, kotačića,
- u konzumaciji slatkiša – tvrdih bombona i žvakaćih guma,
- u korištenju oštih predmeta – škara, igli, stakla, noža,
- u doticaju s potrganim – neispravnim igračkama, vrpcama, trakama, konopcima,
- u korištenju recikliranog materijala – s posebnom pozornošću pregledat ćemo, oprati i strukturirati materijal, na pr. oprat ćemo rendgenske snimke, opasno ćemo baciti, kutije od jaja dobro očistiti i dezinficirati (radi opasnosti od salmonele),
- u doticaju sa sredstvima za čišćenje,
- u susretu s domaćim životinjama,
- u prometu i na cesti,

- u susretu s nepoznatim osobama (prepoznavanje trikova poput poziva u automobil, na šetnju, sladoled, nuđenje slatkiša i igračaka).

U ostvarivanju programa predškole osobito će nam biti važno stvarati i razvijati podržavajuće uvjete u kojima dijete može učiti činjenjem vještine osobne sigurnosti i očuvanja zdravlja.

U svrhu učenja odgovornih ponašanja, razvoja i ovladavanja vještinama samozaštite, koristit ćemo svakodnevne životne situacije, spontane poticaje, različite igre i aktivnosti, donošenje, poštovanje i prakticiranje pravila u odgojnoj skupini.

Promptno ćemo reagirati na ponašanje djeteta koje ugrožava njegovu osobnu sigurnost i zdravlje, sigurnost i zdravlje druge djece ili imovine. Koristit ćemo poruku „stani - razmisli” te na konkretnom primjeru učiti s djetetom odgovorno ponašanje i pronalaziti konstruktivan način rješavanja problema.

O sigurnosti i zaštiti skrbit će svi čimbenici odgojno - obrazovnog procesa i **poduzimati zaštitne mjere:**

- promatrati i pratiti osobe koje ulaze u dječji vrtić te zaključavati ulazna vrata u vremenu održavanja programa predškole,
- promatrati djecu u unutrašnjem i vanjskom kontekstu s posebnim naglaskom na promatranje i praćenje djece u vanjskom kontekstu,
- kontinuirano poticati djecu na prepoznavanje, razumijevanje i prakticiranje poželjnih ponašanja kako u unutaršnjem tako i u vanjskom kontekstu dječjeg vrtića,
- planirati i provoditi dodatne mjere zaštite kod organiziranog boravka djece izvan vrtićkog konteksta (šetnje, izleti, posjete...),
- kontinuirano jačati skrb i praćenje kretanja djece s posebnim potrebama,
- pravovremeno i pravovaljano provoditi intervencije i popravke objekta dječjeg vrtića, igrališta, ograda, pješčanika, opreme, igračaka i drugih materijala za igru.

Odgojitelj, ravnatelj i pedagog ostvarivat će **sigurnost ozračja** psihosocijalnim mjerama zaštite na razini mikrosustava (odgojne skupine) te na razini makrosustava (dječjeg vrtića):

- gradit će socioemocionalni kontekst u kojem će dijete moći živjeti sigurnost, zaštitu i prava,
- kao odrasle osobe bit će primjeren model djetetu u razvijanju i ovladavanju navikama sigurnog ponašanja, svakodnevno će zorno živjeti prava i pravednost,
- prakticirat će podržavajuće i afirmativne postupke i poruke - bit će pravedni i brižni,
- upotrebljavat će jezik čiste komunikacije - primjereno komunicirati i ostvarivati interakciju s djetetom,

- uvažavati i praktimirati zajednički dogovorena pravila unutar odgojne skupine – prava i odgovornosti.

4. ODGOJNO - OBRAZOVNI RAD

Odgojno obrazovni rad ostvarivat ćemo u skladu s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje te dokumentima koji su njegovo polazište: Programskim usmjerenjem odgoja i obrazovanja predškolske djece, Konvencijom o pravima djeteta, Nacionalnim okvirnim kurikulumom za predškolski odgoj i obrazovanje, Smjernicama za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije, Priručnikom za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja te novim paradigmama djetinjstva.

U našem dječjem vrtiću dijete će od prvog dana biti: osobnost, ozbiljno shvaćena i poštovana, subjekt u odgojno obrazovnom procesu, a njegovo djetinjstvo držat ćemo razdobljem koje ima svoje vrijednosti i kulturu, procesom u kojem zajedno s odraslima gradi i kreira vlastiti put razvoja.

Njegujući humanističko razvojni pristup razvijat ćemo razvojno primjerenu praksu u kojoj ćemo:

- primjenjivati program sigurnosti, zaštite i samozaštite djece,
- preobražavati dječji vrtić u stimulativnu, obogaćenu i primjerenu sredinu,
- graditi zajednicu koja uči,
- stvarati uvjete u kojima će dijete učiti prirodno, aktivnom participacijom, činjenjem, raspravljanjem o svom iskustvu s drugima, uvjete u kojima će imati autorstvo nad procesom učenja i razvojem svojih spoznaja,
- poštovat ćemo pravo svakog djeteta na pravovremeno i primjereno zadovoljavanje potreba i interesa u skladu s njegovim mogućnostima i sposobnostima (pravo na individualni tempo razvoja, na izbor, na sudjelovanje, na autonomiju),
- praktimirat ćemo diferencirani i / ili akcijski pristup planiranju odgojno obrazovnog rada kao i projektno planiranje te podržavati i poticati razvoj dječjih projekata.

Odgojno obrazovni rad temeljit ćemo na **vrijednostima** nacionalnog kurikulumu:

- znanju,
- humanizmu i toleranciji,
- identitetu (osobnom, kulturnom i nacionalnom),
- odgovornosti,
- autonomiji i kreativnosti.

Kako ćemo ostvarivati ove vrijednosti u programu predškole?

Znanje će djeca stjecati aktivno, otkrivajući i istražujući, dolazeći do novih iskustava kroz igru i različite aktivnosti koje će sama izabrati u poticajnom fizičkom i socijalnom okruženju. Organizacijski i prostorno materijalni uvjeti našeg dječjeg vrtića opisani u 3. poglavlju ovog programa omogućavat će djeci slobodan izbor aktivnosti i razvijanje različitih strategija učenja i stjecanja vrijednosti znanja. Opisali smo u 3. poglavlju opremljenost centara i mogućnosti istraživanja svim senzornim modalitetima. Ističemo još neizravnu potporu odgojitelja kako bi dijete od osjetilnih iskustava samo dolazilo do viših mentalnih razina.

Vrijednost **humanizma i tolerancije** razvijat ćemo kroz građenje zajedništva i osjećaja pripadnosti Vrtiću i svojoj odgojnoj skupini. Senzibilizirat ćemo djecu za potrebe i prihvaćanje drugih, poticati suosjećajnost, razumijevanje svojih prava i prava drugih. Promoviranjem inkluzije djece s posebnim potrebama učit ćemo prihvaćati različitosti, usvajati stavove i uvjerenja da sva djeca zaslužuju edukaciju u zajedništvu s drugom djecom uz pružanje primjerene potpore. Odgojitelji će primjenjivati individualizirane postupke u radu i stavljati težište na ono područje razvoja u kojem dijete ima određenih poteškoća.

U odgojno-obrazovnom radu pridonosit ćemo izgradnji **osobnog te kulturnog i nacionalnog identiteta**. Kroz dječje akcije i interakcije poticat ćemo razvoj dosljednosti, samopoštovanja, pozitivne slike o samom sebi i osjećaja sigurnosti u susretu s drugima. U doticaju s kulturom i duhovnom baštinom kalničkog kraja poticat ćemo razvoj kulturnog i nacionalnog identiteta. Podražavat ćemo i poticati dječje projekte koji će im pomoći konstruirati identitet kao svijest o onome što jesu i kamo pripadaju.

Koliko god ćemo u odgoju i obrazovanju poticati aktivitet djece toliko ćemo i promicati njihovu **odgovornost** prema materijalnom okruženju, prema sebi samima i drugima, a posebno prema prirodi i njenim resursima koja je ovdje u Kalniku prelijepa i bogata. Unutar naše vrtićke zajednice djece i odraslih, dijete će svakodnevno biti u prilici učiti o svojim pravima i pravima drugih, ali istovremeno i o obvezama, zatim o načinima izgrađivanja kvalitetnih odnosa, o komunikacijskim tehnikama i općenito o socijalno prihvatljivom ponašanju. Poticat ćemo odgovorno ponašanje djece, svjesnost odnosa između osobne slobode i odgovornosti te poticati na samoprocjenu vlastitog djelovanja, na djetetovo sagledavanje postupaka i izražavanja njegovog mišljenja.

Vrijednost **autonomije** u dječjem vrtiću ostvarivat ćemo poticanjem inicijativnosti i samoorganiziranja djece u oblikovanju aktivnosti gdje će samostalno misliti, odlučivati i djelovati. Gradit ćemo fizičko i socijalno okruženje puno prihvaćanja i podržavanja u kojem

dijete može razvijati svoju neovisnost i samopouzdanje te postajati sve autonomnije.

Uvažavajući prirodnu **kreativnost** djeteta u odgojno obrazovnom procesu nastaviti ćemo je njegovati, poticati i razvijati aktivnostima različitog izražavanja i stvaranja različitim izražajnim formama korištenjem raznovrsnih izražajnih medija. Uvijek ćemo poticati one aktivnosti koje se oslanjaju na stvaranje, a ne na puko ponavljanje i uvježbavanje. Pri tom ćemo veću važnost dati samom stvaralačkom procesu i originalnosti, a ne rezultatu procesa i uspoređivanju s učincima iz svijeta odraslih. Unutar različitih centara strukturom sredstava i materijala poticati ćemo djecu na različite simboličke izričaje putem: likovnih, grafičkih, kinestetičkih, verbalnih, gestikulacijskih i drugih ekspresivnih modaliteta. Djeca će uvijek biti u prilici stvaralački izražavati vlastite ideje, iskustva i doživljaje. Posebno ćemo poticati razvoj divergentnog mišljenja u aktivnostima i komunikaciji.

4.1. DOBROBITI ZA DIJETE

Sukladno nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje ostvarivat ćemo **ciljeve** koji se odnose na **osiguravanje dobrobiti** za dijete: osobnu i tjelesnu, obrazovnu, emocionalnu i socijalnu dobrobit.

4.1.1. Osobna, tjelesna i emocionalna dobrobit

Činit ćemo to na suvremen način u kojem će biti važno spontano, situacijsko učenje kroz igru i doživljaje u okruženju bogatom razvojno primjerenim poticajima. Svakodnevno ćemo skrbiti o uvjetima za razvoj i učenje kako bi djeca:

- usvojila navike održavanja osobne higijene, samostalnost u oblačenju i svlačenju i urednom odlaganju,
- postala samostalna u održavanju fizičkog reda,
- usvojila vježbe za pravilno držanje tijela, pravilan razvoj stopala, vježbe za razvoj snage i jačine te organizirano kretanje,
- razvila osnovne pokrete i njihovu preciznost,
- usavršila prirodne oblike kretanja: trčanje, skakanje, bacanje, hvatanje, gađanje i nošenje,
- savladala hodanje po smanjenoj površini,
- savladala skakanje preko užeta te igre loptom.
- stekla navike zdravog načina života,
- osamostalila se u svim aktivnostima,

- usvojila vježbe za jačanje krupnih mišićnih skupina, lakoću izvođenja, točnost i preciznost,
- usavršila motoriku, koordinaciju pokreta i ravnotežu,
- razvila finu motoriku i koordinaciju oko - ruka,
- razvila osnovne pokrete i sposobnost mjerenja rezultata - nivo postignuća,
- savladala izvođenje plesova hodanjem, trčanjem i poskocima,
- razvijala interes za rad i radne aktivnosti, osamostaljivanje u svim radnjama,
- stjecala sigurnost, samopouzdanje i pozitivnu sliku o sebi i svojim mogućnostima,
- uživala u interakcijama i aktivnostima s drugima i bila spremna za razumijevanje i pomoć drugima,
- razvijala samopoštovanje i samosvijest,
- osamostaljivala se u mišljenju i djelovanju,
- prepoznavala emocije preko gesta, mimike ili intonacije glasa,
- razumijevala i poštovala emocije drugih ljudi,
- razvijala što viši stupanj samostalnosti u svim aktivnostima, odlukama i odnosima,
- senzibilizirati djecu za prihvaćanje sve većih obveza,
- poticati socijalno prihvatljiva ponašanja i izražavanje potreba na socijalno prihvatljiv način.

4.1.2. Obrazovna dobrobit

Za ostvarivanje ovog cilja integrirano ćemo poticati sva područja razvoja izbjegavajući kontrolirano učenje razlomljenih čestica znanja. Procijenit ćemo znanja, interese i mogućnosti djece te temeljem toga omogućavati njihov daljnji razvoj izmjenama u okruženju i raspravama s djecom i djece međusobno. Obogaćivat ćemo okruženje različitim sredstvima i materijalima, odlaziti u okruženja izvan dječjeg vrtića u svrhu zadovoljavanja dječjih potreba za doživljajima i raznolikom stimulacijom. Samo u kvalitetno pripremljenom okruženju moći ćemo svi zajedno konstruirati i sukonstruirati mnoga znanja. Odgojiteljev stav bit će neautoritaran. Njegova će uloga biti u stvaranju uvjeta u kojima će poticati i motivirati djecu na aktivnost, na činjenje i stvaranje vlastite strategije učenja.

Kontekstualno povezane situacije, dominacija igre i drugih aktivnosti poticat će djecu na učenje i razvoj njihovih kompetencija kako slijedi:

- poticat će upoznavanje i istraživanje osnovnih obilježja biljnog i životinjskog svijeta,

- poticati će zapažanje, uspoređivanje i imenovanje odnosa među predmetima te imenovanje količinskih i vremenskih odnosa,
- poticati će usvajanje prometne kulture,
- poticati će brojenje i prepoznavanje brojki,
- poticati će prepoznavanje slova i interes za čitanje,
- poticati će zbrajanje i oduzimanje za jedan više, za jedan manje na konkretnom materijalu,
- poticati će prepoznavanje vremena koje pokazuje sat,
- poticati će razumijevanje prošlosti i budućnosti te dolaska važnijih događaja,
- razvijati će sve veću radoznalost i interes prema svemu što ga okružuje,
- istraživati, pronalaziti novo, uočavati povezanost pojava kao uzrok i posljedicu,
- stjecati će sve više iskustava i znanja o sebi, o ljudima i njihovim osobinama, o prirodi, o materijalnim i duhovnim dobrima iz okruženja,
- razvijati će ekološku svijest,
- razvijati će prostornu i vremensku orijentaciju,
- razvijati će pojam broja i skupa,
- poticati prepoznavanje brojki i pridruživanje količini,
- poticati mehaničko brojenje,
- razvijati će pažnju, koncentraciju, percepciju, svjesno i namjerno učenje i zapamćivanje.

4.1.3. Emocionalna i socijalna dobrobit

Uvjeti za ostvarivanje ovog cilja bit će demokratska atmosfera našeg dječjeg vrtića ispunjena pozitivnim međusobnim odnosima suradnje, pomaganja, razumijevanja, prihvaćanja i poštovanja. Samo takvo toplo ozračje moći će:

- poticati razumijevanje pripadnosti obitelji, dječjem vrtiću i društvenoj sredini te mogućnost izražavanja o tome,
- poticati društveno prihvatljiva ponašanja, prekinuti neodgovarajuća kad im se skrene pažnja, kulturno se ophoditi u svim prilikama,
- poticati poštovanje drugih,
- poticati djecu na sklapanje prijateljstava, na samostalno rješavanje problema,
- poticati suradničke igre i učenje, grupno donošenje odluka, podjelu uloga i fairplay odnose,
- poticati pružanje podrške i pomaganje drugima,

- poticati osamostaljivanje u svim razvojno primjerenim zadacima,
- poticati angažiranost i samostalnost u radu,
- poticati rutinirano slijeđenje najmanje 5 grupnih pravila,
- poticati čuvanje materijalnih dobara, prirode i prirodnih resursa,
- poticati društvenost i razvoj socijalnih kontakata,
- poticati općenito razvoj socijalnih kompetencija,
- poticati razvoj pravilnih odnosa prema prirodi i okruženju.

4.2. RAZVOJ KOMPETENCIJA

Uspješnost djeteta u aktivnostima odredit će splet više različitih kompetencija. Kako je dijete cjelovito biće integrirane prirode učenja i kompetencije ćemo procjenjivati cjelovito. Što će dječji vrtić činiti za njihov uspješan razvoj u smislu bogaćenja okruženja radi preglednog prikaza, kompetencije su ovdje izražene pojedinačno.

4.2.1. Komunikacija na materinskom jeziku

U svrhovitim i smislenim aktivnostima, posebno aktivnostima izražavanja i stvaranja govorom, osposobljavat ćemo djecu za pravilno usmeno izražavanje vlastitih misli, osjećaja, doživljaja, potreba i iskustava. Uloga odgojitelja bit će pružanje ispravnog govornog modela i poticanje djece na komunikaciju u svim situacijama.

Težit ćemo postati što bogatije **jezično okruženje** koje će poticati djecu na što više interakcija i verbalno izražavanje:

- poticati otvorenost za prijam informacija,
- poticanje otvorenosti za primanje, slanje i razumijevanje usmenih i pisanih poruka,
- poticati aktivnosti u kojima će koristiti pisanu komunikaciju, a prema interesu čitati i pisati,
- poticati aktivnosti u kojima će namjerno učiti, vježbati postupke, manipulirati, promatrati, otkrivati, praktično ili verbalno rješavati probleme,
- poticati na govor u svakoj prilici, u obitelji, u dječjem vrtiću i izvan njega,
- poticati njihov interes za priče, stihove i zagonetke,
- poticati na točno prepričavanje priča,
- poticati rutinirano odgovaranje na pitanja,
- poticati na pravilno izgovaranje samoglasnika i suglasnika,

- poticati na razlikovanje tihog i glasnog govora,
- poticati na pažljivo slušanje i razgovor,
- poticati na pravilan, razumljiv i izražajan govor,
- poticati na prepričavanje, recitiranje, opisivanje i dramsko scensko izražavanje, na njegovanje interesa i ljubavi prema knjizi,
- poticati na glasovnu analizu i sintezu,
- poticati na razumijevanje abecednog načela, šifriranje i dešifriranje,
- poticati na određivanje položaja glasa u riječima,
- poticati na grafomotoričke vježbe.

4.2.2. Komunikacija na stranim jezicima

Ukoliko roditelji budu tražili razvoj ovih kompetencija organizaciju rada povjerit ćemo Školi stranih jezika koja ima verifikaciju programa od strane Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta te ga provodi na najprimjereniji situacijski pristup učenju.

4.2.3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju

Za razvoj ovih kompetencija dječji vrtić će pripremati poticajno okruženje koje će obilovati konkretnim predmetima i materijalima te omogućavati postupnu primjenu matematičkog mišljenja kao i postavljanje pitanja, istraživanje i zaključivanje o zakonitostima prirode. Oformit ćemo centar predmatematičkih vještina i centar žive prirode u kojima će djeca inicirati i samoorganizirati aktivnosti, posebno matematičko logičke igre.

Neposredna okolina djeteta nepresušni je izvor njegovih spoznaja pa tako i onih koje su u domeni matematičkih kompetencija. Obilje materijala u našem okruženju i radoznalost poticat će djecu na istraživačko spoznajne aktivnosti i postupno građenje sve točnije slike svijeta, na usvajanje sve složenijih sustava a jedan od njih je i sustav matematičkih pojmova.

Okolina će biti izvor matematičkih znanja !

Svi početni matematički pojmovi izraz su količinskih i prostornih odnosa te osobina predmeta i pojava iz materijalnog svijeta koji okružuje dijete i u kojem ono može praktično djelovati, stjecati iskustva, misliti i na kraju doći do više mentalne razine shvaćanja matematičkih pojmova i relacija. Poznato nam je da to ne ide brzo i potreban je cijeli predškolski period kako bi dijete izgradilo nužne mentalne strukture i moglo formirati matematički pojam.

U svim prostorima dječjeg vrtića i različitim situacijama, a posebno u **centrima predmatematičkih vještina** koji su obogaćeni probranim i naglašenim stimulansima za dječje aktivnosti, djeca će postupno stjecati matematičke kompetencije:

1. Razvoj prostorne orijentacije i shvaćanje prostornih odnosa,
2. Razvijanje pojmova vremena i vremenskih odnosa,
3. Djeca će u bogatom okruženju imati prilike grupirati predmete po nekom kriteriju, klasificirati (oblik, boja, veličina), stvarati skupove, uočavati kvantitativne odnose (nijedan, jedan, mnogo) količine (jednako, manje, više, više za jedan, manje za jedan) pridruživati, grafički predstavljati skupove, usvojiti serijaciju (slaganje predmeta po veličini, debljini, visini) konzervaciju, brojenje i formiranje pojma broja te redne brojeve.
4. Oblici, veličine, mjerenje i mjere.

Osnovne kompetencije u prirodoslovlju djeca će imati prilike razvijati u **centru žive prirode** kao i u bogatoj **okolini dječjeg vrtića** koja obiluje različitim prirodnim fenomenima biljnog i životinjskog svijeta. Omogućavati ćemo djeci što više doživljaja prirode svim osjetilima, poticati razvoj spoznaja o važnosti čuvanja prirode, upućivati na ljepotu prirode koju čovjek svojim djelovanjem nije narušio, poticati svakodnevna odgovorna ponašanja spram prirode i graditi svijest o ispravnosti naših postupaka.

Poticati ćemo aktivno učenje u stjecanju novih spoznaja i iskustava o eko problemima, podržavati dječje eko ideje, odluke i akcije, motivirati na suradničko stjecanje znanja i pronalaženje rješenja, kreirati uvjete za promoviranje humanih vrijednosti i promicanje ekološke osjetljivosti djece u okruženju dječjeg vrtića i široj zajednici.

Provodit ćemo akcije zaštite, uređenja i očuvanja okoliša, omogućiti djeci obilje direktnih kontakata s neposrednom okolinom u vrtićkom okruženju i izvan njega na prirodnim neuređenim terenima, omogućiti doživljavanje i opažanje prirodnih pojava i promjena u prirodi kao posljedicu vremenskih utjecaja ili djelovanja čovjeka, razvijati sposobnost rješavanja problema praktično djelujući i surađujući.

Unapređivati kod djeteta vrijednosne stavove i osobine ličnosti: da voli, cijeni, čuva, njeguje, unapređuje prirodu i svoj životni okoliš.

4.2.4. Digitalna kompetencija

Za intenzivniji razvoj ove kompetencije dječji vrtić ima računalo i djeca ga mogu koristiti u aktivnostima.

4.2.5. Učiti kako učiti

Odgovitelj će svoju pažnju usmjeravati na procese učenja djeteta, na stvaranje njegove strategije učenja i organizacijski ostavljati najviše prostora za samomotivirajuće i samoregulirajuće učenje djeteta.

Najvažnije će nam biti graditi bogato i raznovrsno okruženje koje će omogućiti djeci stjecanje različitih iskustava i konstruiranje znanja. Stjecanje iskustava odvijat će se svim senzornim modalitetima: dodir, miris, okus, vid i sluh. Prostorno-materijalno okruženje bit će razvojno primjereno i zadovoljavat će djetetove individualne tjelesne, intelektualne, socioemocionalne i mnoge druge potrebe.

Okruženje će biti visokog obrazovnog potencijala s djeci dostupnim materijalima jer će tako najbolje odgovarati aktivnoj prirodi učenja djeteta. Djeca će u takvom okruženju biti autori vlastitih aktivnosti i procesa učenja, samoorganizirat će se, a odrasli će ih primjerenim intervencijama podržavati i poticati.

Pravilno strukturirati prostor znači rasporediti centre na način koji će djeci omogućavati različite socijalne interakcije, u manjim ili većim grupama, u paru i nuditi priliku za osamu djeteta i njegovu samostalnu aktivnost. Centar svaki za sebe, ponudom raznovrsnih, dostupnih i zanimljivih materijala dat će jasnu poruku, poziv što se u njemu može činiti. Svrha ovakvog organiziranja prostora bit će poticanje **samoiniciranog i samoorganiziranog učenja** djece.

Osigurat ćemo i socijalni kontekst:

- obiteljsko ozračje, ugodu, dobrodošlicu,
- direktnu povezanost prostorne organizacije i kvalitete socijalnih interakcija (susreti, komunikacija, interakcija),
- mogućnost osame, privatnosti,
- ponudu materijala (da u ponudi ima logike, svrhovitosti, prisutnosti kvalitete),
- istodobno odvijanje različitih aktivnosti,
- slobodu kretanja (djeci je svojstveno kretanje),
- slobodan odabir sadržaja igre i suigrača (odrasli ne određuju),
- suradničko ozračje, timski rad,
- multisenzoričko okruženje,
- stvarat ćemo sliku o djetetu, razumjeti što stvarno čini, što istražuje, što je njegov interes,
- osigurati pravilnu ulogu odgajatelja (da promatra, pokušava razumjeti, poduprijeti, dokumentirati).

4.2.6. Socijalna i građanska kompetencija

Socijalna i građanska kompetencija u našem dječjem vrtiću razvijat će se u jednoj demokratskoj atmosferi ispunjenoj pozitivnim međusobnim odnosima suradnje, pomaganja, prihvaćanja i poštovanja. Djecu ćemo poticati na donošenje odluka, na odgovorno ponašanje i tolerantne odnose prema drugima bez obzira na različitosti. Dječji vrtić će postati pravi poligon za primjenu ovih etičkih vrijednosti jer će u životu i radu uvijek biti situacija gdje će se moći primijeniti. U usvajanju i osvješćivanju ovih vrijednosti pomoći će nam i književno stvaralaštvo namijenjeno djeci koje obiluje mnogim primjerima dobrote, pravednosti i mirotvorstva.

4.2.7. Inicijativnost i poduzetnost

Kompetenciju inicijativnosti i poduzetnosti djece u kreiranju okruženja i oblikovanju odgojno obrazovnog procesa poticati ćemo u svrhu ostvarivanja njihove aktivne uloge sukonstruiranja kurikuluma. Pružat ćemo im što više prilika da iznose i ostvaruju svoje ideje u aktivnostima i radu na projektima, da u njima budu inovativni, samoorganizirajući i da ih znaju voditi. Takvim pristupom omogućavat ćemo im stjecanje različitih znanja, vještina i sposobnosti te istovremeno razvijati samopouzdanje i samopoštovanje. Odgojitelj će uvijek pružati potporu da u aktivnostima svoje ideje djeca propitkuju, isprobavaju i evaluiraju. Takvi postupci odgojitelja sasvim sigurno pridonosit će razvoju ovih važnih kompetencija.

4.2.8. Kulturna svijest i izražavanje

Igra, stvaralaštvo, mašta - tri su pojma u stalnoj interakciji. Igrajući se dijete spontano razvija maštu i stvaralački odnos prema sebi, drugima i svijetu oko sebe.

Polazeći od dječjih stvaralačkih mogućnosti pedagoški se postupci temelje na doživljajima djeteta (izravni kontakt djeteta sa životom i okolinom), na kultiviranju estetskih senzibilnosti i kreativnih sposobnosti, čime se omogućava pun i bogat dječji izraz različitim sredstvima izražavanja.

Ove kompetencije razvijat ćemo poticanjem aktivnosti različitog izražavanja ideja, doživljaja, emocija i iskustava koristeći sredstva izražavanja različitih umjetničkih područja kao što su područje: plesne, glazbene, kazališne, književne i vizualne umjetnosti.

U svrhu razvoja ovih kompetencija vodit ćemo brigu da okruženje dječjeg vrtića pruža mogućnosti i slobodu različitog izražavanja i stvaranja, da obiluje materijalima i sredstvima

koja su za to potrebna što je već izraženo u poglavlju materijalni uvjeti. Isto tako vodit ćemo brigu da prostori dječjeg vrtića zadovoljavaju visoke estetske kriterije, da ne sadrže dekoracije upitnih umjetničkih vrijednosti, da sve ono što je izloženo bude u funkciji dječjih igara i aktivnosti ili je njihov produkt, odnosno dječji uradak. O izražavanju sredstvima plesne umjetnosti rekli smo u ostvarivanju osobne dobrobiti za dijete, a o izražavanju sredstvima dramsko-scenskih umjetnosti u razvijanju kompetencije izražavanja na materinskom jeziku.

Isti ćemo sada poticanje izražavanja sredstvima **glazbene i vizualne umjetnosti**:

- poticati pjevanje pjesama s određenom preciznošću bogatije ritmične strukture, narodne i druge,
- poticati prepoznavanje skladbi po melodiji, ritmu, sadržaju, tempu, karakteru,
- poticati glazbeno stvaralaštvo, igre uz pjevanje i male glazbene aktivnosti,
- razvijati sposobnost doživljavanja i razumijevanja glazbe,
- razvijati slušnu percepciju i muzičko pamćenje,
- razvijati glazbeni sluh, osjećaj za ritam, tempo i intenzitet,
- poticati intonativno čisto pjevanje,
- poticati glazbeno stvaralaštvo te izražavanje uz pokret,
- poticati interes za upoznavanje što više glazbenih instrumenata,
- poticati interes za izražavanje različitim likovno-tehničkim sredstvima za crtanje, slikanje, za plastično i prostorno oblikovanje,
- njegovati sposobnost upotrebe likovnih sredstava u oblikovanju, crtanju, slikanju i konstruiranju,
- poticati grupni rad bojom,
- omogućavati što više ekspresije doživljaja likovnim izrazom i motivima,
- omogućavati svakodnevni dodir sa scenskom lutkom i izražavanje,
- omogućavati gledanje lutkarskih predstava i odlazak u kazalište.

4.3. BITNE ZADAĆE KOJE POLAZIŠTE IMAJU U RAZVOJU I POTREBAMA DJECE U 6. GODINI ŽIVOTA

Osnovne tjelesne potrebe i očuvanje djetetova života i zdravlja:

- poticati navike zdravog načina života,
- poticati osamostaljivanje u svim aktivnostima i dovođenje aktivnosti do uspješnog završetka,

- poticati vježbe za jačanje krupnih mišićnih skupina, lakoću izvođenja, točnost i preciznost,
- usavršavati motoriku, koordinaciju pokreta i ravnotežu,
- poticati razvoj fine motorike i koordinaciju oko - ruka,
- poticati razvoj osnovnih pokreta i mjeriti rezultate - nivo postignuća,
- poticati izvođenje plesova hodanjem, trčanjem i poskocima.

Potrebe za sigurnošću, nježnošću i ljubavlju:

- poticati društvenost, razvoj socijalnih kontakata i kompetencija,
- poticati suradničke odnose u igrama i aktivnostima,
- poticati učenje izražavanja emocija na društveno prihvatljiv način,
- poticati prepoznavanje emocija preko gesta, mimike ili intonacije glasa,
- poticati razumijevanje i poštovanje emocija drugih ljudi,
- podržati razvoj pojma o sebi i usmjeravanje na vlastite sposobnosti pored tjelesnih karakteristika,
- poticati razvoj sigurnosti, samopouzdanja i pozitivne slike o sebi i svojim mogućnostima,
- poticati razvoj osjećaja pripadnosti skupini, obitelji, društvenoj i kulturnoj sredini,
- poticati razvoj osjećaja prihvaćenosti, podržavati razvoj prijateljstava,
- poticati društveno prihvatljiva ponašanja, kulturno ophođenje u svim prilikama,
- poticati razvoj pravilnih odnosa prema materijalnim i kulturnim dobrima u dječjem vrtiću,
- poticati interes za rad i radne aktivnosti, poticati osamostaljivanje u svim radnjama.

Potrebe za raznolikom stimulacijom i doživljajima:

- razvijati namjerno i istraživačko spoznavanje okoline te uviđanje razlika,
- podržavati napredak u samoregulaciji pažnje, u kontroli, prilagodljivosti i planiranosti,
- podržavati onu fazu mišljenja u kojoj se dijete nalazi: predoperacijsku, intuitivnu, konkretnu operacijsku,
- istraživati, pronalaziti nove veze među predmetima i pojavama, uočavati povezanost pojava kao uzrok i posljedicu,
- stjecati sve više iskustava i znanja o sebi, o ljudima i njihovim osobinama, o prirodi, o materijalnim i duhovnim dobrima iz okruženja,
- razvijati prostornu i vremensku orijentaciju,
- poticati poboljšavanje dječjeg pamćenja, svjesno i namjerno učenje i zapamćivanje,
- poticati razumijevanje i plansko rješavanje problema.

Potrebe uzajamnosti komunikacije:

- poticati na govornu komunikaciju u svim prilikama sa svima pa i sa stranim osobama,
- poticati na pažljivo slušanje i razgovor,
- poticati na pravilan, razumljiv i izražajan govor,
- poticati na prepričavanje, recitiranje, opisivanje i dramsko scensko izražavanje,
- njegovati interes i ljubav prema knjizi,
- razvijati glasovnu analizu i sintezu,
- poticati razumijevanje abecednog načela, šifriranje i dešifriranje,
- određivati položaj glasa u riječima,
- poticati grafomotoričke vježbe,
- razvijati sposobnost doživljavanja i razumijevanja glazbe,
- razvijati slušnu percepciju i muzičko pamćenje,
- razvijati glazbeni sluh, osjećaj za ritam, tempo i intenzitet,
- poticati intonativno čisto pjevanje,
- poticati glazbeno stvaralaštvo te izražavanje uz pokret,
- poticati interes za upoznavanje što više glazbenih instrumenata,
- poticati interes za izražavanje različitim likovno tehničkim sredstvima za crtanje, slikanje, za plastično i prostorno oblikovanje,
- poticati grupni rad bojom,
- omogućavati što više ekspresije doživljaja likovnim izrazom i motivima,
- omogućavati svakodnevni dodir sa scenskom lutkom i izražavanje,
- omogućavati gledanje lutkarskih predstava i odlazak u kazalište.

Koristit ćemo više načina **provjere koliko je odgojno obrazovni rad usklađen s potrebama svakog djeteta** i koji su uvjeti provedbe najbolje prilagođeni potrebama. Ciljano ćemo pratiti i procjenjivati pojedine elemente konteksta primjenom različitih upitnika za **samoprocjenu odgojitelja**, voditi rasprave i dogovaranje koraka za daljnje unapređivanje konteksta, postavljati visoke standarde kvalitete u odnosu na: funkcionalnu organizaciju prostora, zajedničke igre djece, bogatstvo, raznovrsnost i dostupnost materijala, primjerenost didaktičkih sredstava, fleksibilno dimenzioniranje aktivnosti, podržavajuću ulogu odgojitelja u aktivnostima, korištenje svakodnevnih situacija za usvajanje socijalnih vještina, korištenje različitih medija, materijalnih i ljudskih resursa za obogaćivanje djetetova iskustva, fleksibilnost u realizaciji planiranih aktivnosti obzirom na aktualne potrebe djece, podržavanje projektnog rada djece, diferencirani pristup obzirom na različite sposobnosti i potencijale

djece, kontinuiranu skrb za sigurnost i zdravlje djece, pedagoško promišljanje svakodnevnih situacija za učenje i osamostaljivanje djece.

Odgojitelj će neprekidno biti u ulozi promatrača i istraživača koji će slušati, pratiti i slijediti ideje djeteta, poštovati ih, podržavati i usmjeravati te na taj način razvijati svekolike djetetove potencijale do maksimuma. Izgrađivat će strategije boljeg razumijevanja djeteta, njegovih ideja, interesa, doživljaja, pretpostavki, načina razumijevanja svijeta, postojećih znanja te uspostavljati uvažavajući, partnerski odnos i **recipročnu komunikaciju** s djetetom.

4.4. STRUČNA DOKUMENTACIJA O PROGRAMU

Dokumentiranje ćemo vršiti u skladu s Pravilnikom o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću („Narodne novine“ broj 83/01.), Pravilnikom o obrascima zdravstvene dokumentacije djece predškolske dobi i evidencije u dječjem vrtiću („Narodne novine“ broj 114/02.) i preporukama iz Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Slijedom navedenih dokumenata vodit ćemo:

1. Knjigu pedagoške dokumentacije odgojne skupine koja sadrži:
 - orijentacijski plan i program odgojno-obrazovnog rada i njegovo vrednovanje (u pravilu tromjesečno),
 - tjedni plan i program odgojno-obrazovnog rada,
 - dnevnik odgojno-obrazovnog rada,
 - zajedničke aktivnosti djece i odraslih.

Knjiga pedagoške dokumentacije odgojne skupine sadržavat će opće podatke o nazivu dječjeg vrtića, odgojnoj skupini i pedagoškoj godini za koju se vodi, te ime i prezime i potpis odgojitelja koji radi u skupini te ravnatelja dječjeg vrtića.

2. Imenik djece koji sadrži:
 - podatke o nazivu Vrtića i odgojnoj skupini, pedagoškoj godini te potpis odgojitelja i ravnatelja,
 - podatke o djetetu (ime i prezime djeteta, nadnevak i mjesto rođenja, adresa stana i broj telefona roditelja ili skrbnika, broj osigurane osobe, osnovu osiguranja i broj zdravstvenog kartona, procijepljenost i kronična oboljenja, vrijeme i razlozi izostanka).
3. Individualne dosjee o djeci s posebnim potrebama,
4. Zdravstvene kartone djece,
5. Individualni plan i program stručnog usavršavanja odgojitelja,

6. Evidencije dnevne prisutnosti djece,
7. Zapisnike.

4.5. NAČIN PLANIRANJA

Planiranje i programiranje rada odgojne skupine temeljit ćemo na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi, individualnim potrebama djece proizišlih iz razvojnih osobina djeteta, njihovih interesa, sposobnosti, predznanja, iskustva i mogućnosti.

Slijedom toga bit će nam važno konzultirati Programsko usmjerenje, knjigu: „Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi“ i Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, a nakon ostvarivanja planiranog sustavno pratiti i procjenjivati interese i mogućnosti svakog djeteta i temeljem toga nastavljati s kreiranjem planova i programa za naredni period.

4.5.1. Tromjesečni, tjedni i dnevni planovi i programi, odnosno pedagoška dokumentacija odgojne skupine

Planirani zadaci u tromjesečnom planu imat će uporišta u razvojnim osobinama djece te kronološke dobi koje su nam ipak svojevrsni orijentir iako znamo da se razvojna dob uvijek ne poklapa s kronološkom (najbolje je procijeniti znanja i mogućnosti, odnosno utvrditi razvojnu dob). Bit će tu planirane još i vrijednosti, zatim ciljevi koji govore o dobrobitima za dijete i kompetencije iz Nacionalnog kurikuluma:

- **Zadatke ćemo formulirati što konkretnije.**
- **Zapažanja u dnevnim planovima će biti komentar ponašanja djece u odnosu na postavljene zadaće, vrijednosti, ciljeve i kompetencije.**
- **Zabilježiti ćemo iskorištene situacijske poticaje.**
- **Ispunjavat ćemo i rubriku suradnje sa sustručnjacima i roditeljima u dnevniku rada** jer je uputno da se odgojitelji susreću i da roditelji dolaze u sam proces rada.

Pedagoška dokumentacija odgojne skupine bit će ogledalo našeg rada na cjelovitom razvoju djece i našeg poznavanja struke. Koristit ćemo je i u prezentiranju rada roditeljima, svojim sustručnjacima i svim zainteresiranim čimbenicima.

4.6. OSTALI OBLICI DOKUMENTIRANJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

4.6.1. Dokumentiranje u vidu dokumentacijskih mapa

Budući da je od presudne važnosti u dječjem vrtiću stvaranje materijalnog i socijalnog okruženja sa što više poticaja i izazova jer ono određuje kvalitetu iskustava djece, a time i učenja, važno će nam biti u dokumentiranju procesa **krenuti upravo od soba dnevnog boravka, načiniti fotografije i zabilješke o pripremi i mijenjanju materijalnog okruženja za pojedine aktivnosti.**

Ako su aktivnosti poticane na otvorenome ili izvan prostora dječjeg vrtića isto ćemo voditi bilješke i fotografije tih okruženja.

Samorefleksije i zajedničke refleksije odgojitelja

Opisivat ćemo provedene aktivnosti koje smatramo posebno uspješnim sa stanovišta dobrobiti za dijete (sve tri dobrobiti). U opisu ćemo iznositi način na koji djeca razmišljaju, što misle i na koji način dolaze do zaključaka, kako rješavaju problem. Važno će nam biti slušati djecu, promatrati i razumijevati kako istražuju i uče. Nastojat ćemo otkriti probleme koji djecu zanimaju, poticati ih na razmišljanje, isprobavanje različitih mogućnosti i samostalno rješavanje. Predočit ćemo raspravu i suradnju djece u rješavanju problema te izražavanje djece drugim medijima (likovno, glazbom, pokretom). Naravno da se izražavanje volumenom neće moći staviti u mape, ali se mogu staviti fotografije tih uradaka.

Cijeli prikaz aktivnosti pokazivat će: razumijevanje djeteta, razumijevanje načina na koji uči, koje strategije koristi u rješavanju problema, razvoj kompetencija i vrijednosti.

Opservacija postignuća djece

Koristit ćemo **protokole i razvojne liste za procjenu dječjeg napretka u razvoju kompetencija.**

Vrednovanje programa od strane roditelja

Istaknut ćemo suradnju s roditeljima: planove i evaluacije roditeljskih sastanaka, bilješke o razgovorima s roditeljima, upitnike i druge instrumentarije koji su korišteni za dobivanje informacija.

Sakupit ćemo zabilješke i foto dokumentaciju o sudjelovanju roditelja u aktivnostima i provedbi projekata.

4.6.2. Dokumentiranje putem plakata

Razlikujemo:

1. Plakate orijentirane na odrasle (za hodnike i holove)
Prikazat će aktivnosti na stručan način s isticanjem vrijednosti za dijete u smislu razvoja, istaknut ćemo ciljeve, vrijednosti i kompetencije koje su ostvarene.
2. Plakate orijentirane na djecu (za odgojnu skupinu)
Plakati će dokumentirati aktivnosti, njihov tijek na djeci razumljiv način. Djeca će se uz pomoć njih prisjećati što su radila, što su mislila i poduzimala. Plakati će biti u obliku mentalnih mapa.

4.6.3. Dokumentiranje u vidu izložbe stvaralaštva djece

4.6.4. Dokumentiranje putem letaka i brošura

4.6.5. Individualni portfelji, će sadržavati:

- individualnu dokumentaciju o djeci,
- postignuća djece, foto, audio i video zapise,
- likovne radove, pisane uratke, pisma, knjige, zbirke,
- verbalne izričaje, izričaje glazbom i pokretom , samorefleksije djece.

5. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

Temeljem Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje različiti segmenti odgojno obrazovnog procesa integrirani su u sve dijelove zajedničkog življenja djece i odraslih pa tako i njega i skrb za tjelesni rast i zdravlje djece. Istaknuti opći cilj spomenutog dokumenta koji govori o cjelovitom razvoju, odgoju i učenju djece obvezuje nas i unutar ovog programa brinuti o njezi i skrbi za tjelesni rast i zdravlje djece.

Ono što optimalno možemo u ovom području ostvarivati provedbom programa predškole općenito se odnosi na unapređivanje kvalitete življenja djece. Moći ćemo razvijati:

- zdravstvenu kulturu,
- samozaštitu djece,
- ekološku osviještenost svih sudionika odgojno obrazovnog procesa,
- poticati ćemo stjecanje dobrih prehrambenih navika,

- promicati pravilnu prehranu u skladu s smjernicama i normativima za djecu predškolske dobi,
- osiguravat ćemo higijenske uvjete u svim prostorima gdje će boraviti djeca kao i nakon odlaska iz prostora,
- pratiti i djelovati da bolesna djeca ne sudjeluju u programu,
- provoditi mjere za sprječavanje širenja zaraznih bolesti,
- provodit ćemo aktivnosti vezane za zaštitu zdravlja zuba i prevenciju karijesa,
- osiguravat ćemo primjerene uvjete za djecu s posebnim zdravstvenim potrebama,
- poticati ćemo kretanje i sportske aktivnosti radi prevencije pretilosti,
- educirati djecu o važnosti samozaštite i prevencije povreda,
- upućivati na mjere sigurnosti i brige za vlastito zdravlje,
- intenzivirat ćemo suradnju s roditeljima u cilju usvajanja pravilnih životnih navika djece te pružanja pomoći u razumijevanju tjelesnog razvoja djeteta i važnosti redovite i uravnotežene prehrane, bavljenja tjelesnom aktivnošću i boravka na zraku.

Zadovoljavanje potreba za hranom i pićem provodit ćemo fleksibilno i kroz individualan pristup djeci. Poticati ćemo razgovor o hrani i upoznati djecu s piramidom zdrave prehrane te unapređivati stjecanje pravilnih prehrambenih navika. Vodit ćemo brigu o osamostaljivanju djece u provođenju osobne higijene, kod pranja ruku na pravilan način prije i poslije jela i nakon korištenja wc-a, kod upotrebe ubrusa i uspostavljanja fizičkog reda u prostorima koje će koristiti. Kroz razgovore s roditeljima identificirat ćemo individualne specifičnosti i posebne potrebe djece te s njima usklađivati pristup i cijeli odgojno obrazovni proces. U procesu vrednovanja važnost ćemo dati postignućima u odnosu na samostalnost djece i usvojenost životno važnih znanja, vještina i navika za tjelesni rast i zdravlje.

6. OBRAZOVANJE I USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA

Stručno usavršavanje organizirat ćemo kroz različite oblike promišljanjem suvremenih načina koji rezultiraju jačanjem ili usvajanjem potrebnih kompetencija odgojitelja kao što su: sposobnost unapređivanja odgojno obrazovne prakse i uvođenja inovacija, informatička znanja te sposobnosti opserviranja, praćenja i dokumentiranja razvoja djece.

OBLICI	NAČIN I SADRŽAJ	VRIJEME	NOSITELJI
Individualno stručno usavršavanje	Rad na stručnoj literaturi i periodici s tematikom: predškole, rada na poticanju likovnog i glazbenog stvaralaštva, dramsko scenskog i folklornog stvaralaštva, govora, predčitalačkih i predmatematičkih vještina i socio emocionalnog razvoja djeteta.	Tijekom godine	Odgojitelji Ravnateljica Stručni suradnik
Interni stručni aktivni	<p>Iskustvene radionice usmjerene na ostvarivanje bitnih zadataka i pojedinih projekata te stručna predavanja o suvremenim spoznajama i iskustvima odgojne prakse.</p> <p>Radionice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Timski rad odgojitelja i stručnog suradnika usmjeren na pojedine aspekte planiranja, programiranja i pripremanja odgojno obrazovnog procesa te praćenja, procjenjivanja i evaluacije, - Timski rad na izradi kalendara događanja. <p>Utvrđivanje strategije projektnog rada s djecom i načina dokumentiranja projekata.</p> <p>Timski rad na izradi kalendara događanja i integriranih projekata za naredni period,</p> <p>Izvešća sa seminara izvan dječjeg vrtića.</p>	<p>Listopad Studeni Prosinac</p> <p>Siječanj</p> <p>Veljača</p>	<p>Ravnateljica Stručni suradnik Odgojitelji</p> <p>Pedagog Ravnateljica Odgojitelji</p>

	<p>Izrada prezentacija rada za kutiće roditelja u obliku mentalnih mapa.</p> <p>Prezentacija timskog rada odgojitelja na ostvarivanju bitnih zadataća unapređenja odgojno obrazovne prakse, usmene analize, plakati, leci.</p> <p>Integracija različitih vrsta aktivnosti na otvorenome,</p> <p>Izrada Power point prezentacija za izvješćivanje o radu i roditelje.</p>	<p>Ožujak</p> <p>Svibanj</p> <p>Svibanj</p> <p>Lipanj</p>	
Radni dogovori	Individualne konzultacije i timski rad odgojitelja i stručnog suradnika na rješavanju aktualne problematike u odgojno obrazovnom procesu.	Tijekom godine	Pedagog Odgojitelji
Odgojiteljsko vijeće	<p>Godišnji plan i program rada za 2018./2019. godinu</p> <p>Pitanja i prijedlozi</p> <p>Ostvarenje planiranih zadataća u Godišnjem planu i programu – polugodišnja izvješća</p> <p>Opservacija, praćenje i dokumentiranje razvoja djece</p> <p>Godišnje izvješće za 2018./ 2019. godinu, Ustrojstvo rada za novu pedagošku godinu, Opće upute i informacije za početak godine</p>	<p>Rujan</p> <p>Veljača</p> <p>Ožujak</p> <p>Svibanj</p>	<p>Ravnateljica</p> <p>Stručni suradnik</p> <p>Odgojitelji</p> <p>Stručni suradnik</p> <p>Odgojitelji</p> <p>Ravnateljica</p> <p>Pedagog</p>

Stručni aktivni izvan Vrtića	Prema katalogu usavršavanja AZOO i drugih organizatora		Odgojitelji Ravnateljica Pedagog
Način praćenja i evaluacije	Evidencije individualnog stručnog usavršavanja, Evidencije prisustvovanja internim i aktivima izvan dječjeg vrtića, Evidencija prisustvovanja na sjednicama Odgojiteljskog vijeća, Zapisnici, Dokumentacija rada odgojitelja na projektima.	Kontinuirano tijekom godine	Odgojitelji Pedagog
Indikatori kvalitete	Unaprijeđeni pojedini aspekti odgojno obrazovnog rada, pogotovo kontekst shvaćen u širem smislu. Primjena novih spoznaja u neposrednom radu, uspješnije prezentiranje rada i postignuća.		

7. SURADNJA S RODITELJIMA

Suradnju s roditeljima ostvarivat ćemo kroz razvijanje, njegovanje i unaprjeđivanje partnerskih odnosa u svrhu: što potpunijeg zadovoljavanja njihovih potreba kao i prava i potreba djece, ravnopravnog i odgovornog rješavanja problema u razvoju i odgoju djeteta i zajedničkog doprinosa kvaliteti odgojno-obrazovnog rada.

Podržavat ćemo kvalitetnu komunikaciju usmjerenu na dobrobit djeteta i međusobnu dobru informiranost, poticati ćemo i prihvaćati roditeljske inicijative za aktivno sudjelovanje u ostvarivanju odgojno obrazovnog procesa, pružat ćemo im mogućnost uvida u neposredni rad s djecom, te uvažavati njihovo vrednovanje kvalitete odgojne prakse i ostvarivanja programa. Organizirat ćemo edukativno - savjetodavni rad s roditeljima radi jačanja njihovih kompetencija u rješavanju aktualnih razvojnih potreba. Pravovremeno ćemo reagirati i zajedno s roditeljima konstruktivno rješavati probleme vezane uz odgoj i razvoj djece.

Pravilnik o sadržaju i trajanju programa predškole u članku 3. stavku 7. upućuje nas na deset postotni, a po želji i veći dio vremena broja sati za provedbu aktivnosti izvan ustanove,

u muzejskim prostorima, izletištima, rekreacionim i športskim terenima, u kazalištu, pri drugim društvenim čimbenicima koji mogu osigurati djeci nova iskustva i doživljaje te ćemo poticati roditelje da to vrijeme provedu s nama, s djetetom i njegovim prijateljima u skupini.

7.1. STRATEGIJA DJELOVANJA

OBLIK I SADRŽAJ	VRIJEME	NOSITELJI
Svakodnevna kratka razmjena informacija prilikom dolaska i odlaska djeteta,	Kontinuirano tijekom godine	Odgojitelj
Ciljani individualni razgovori odgojitelja i roditelja, informativni, edukativni i komunikacijski roditeljski sastanci u skupini,	Prema potrebi	Stručni suradnik
Plenarni roditeljski sastanci vezani uz pojedine sadržaje od zajedničkog interesa za veći broj roditelja: psihofizičke osobine djece u dobi od 6 do 7 god. , spremnost za školu,	Listopad	Odgojitelj Stručni suradnik
Vizualno pisana komunikacija putem kutića za roditelje (informacije o ostvarivanju programa i različitim aktivnostima, fotografije koje dokumentiraju aktivnosti djece, izložbe dječjeg likovnog stvaralaštva, edukativne teme i sl.), letci, upitnici, ankete, kutija primjedbi, Anketiranje roditelja o pojedinim aspektima razvoja i odgoja djeteta te o ostvarivanju programa,	Studeni	Odgojitelj
Neposredno roditeljsko sudjelovanje u pripremi procesa i ostvarenju različitih aktivnosti s djecom: Demonstracija roditeljskih zanimanja, sudjelovanje u projektima, pratnja u izletima i posjetima.	Kontinuirano tijekom godine	Odgojitelj Roditelji

<p>Zajedničke igraonice, radionice, druženja i slavlja djece, odgojitelja i roditelja: blagdanske, rođendanske, športsko rekreativne, različitog izražavanja i stvaranja i radno ekološke aktivnosti, završna svečanost.</p> <p>Radionica: Kako s djecom raditi radne listove, Djeca u prometu</p>	<p>Kontinuirano tijekom godine</p>	<p>Odgojitelj, stručni suradnik te ostali zaposlenici</p>	
<p>NAČIN PRAĆENJA I EVALUACIJE</p>	<p>Analiza učestalosti, raznolikosti i svrhovitosti organiziranih oblika i sadržaja suradnje te odaziva roditelja,</p> <p>Procjena stavova i očekivanja odgojitelja i roditelja dobivenih putem ankete.</p>	<p>Tijekom godine</p> <p>Svibanj</p>	<p>Odgojitelj Stručni suradnik</p>
<p>INDIKATORI KVALITETE</p>	<p>Odaziv roditelja na organizirane oblike suradnje, učestalost suradnje koju iniciraju sami roditelji, aktivno sudjelovanje roditelja u ostvarivanju programa, profesionalna komunikacija, konstruktivno rješavanje problema, otvorenost odgojitelja prema roditeljskim inicijativama i procjenama.</p>		

8. SURADNJA S VANJSKIM ČIMBENICIMA

Suradnju s vanjskim čimbenicima razvijat ćemo u svrhu pomoći u su oblikovanju procesa odgoja i obrazovanja, obogaćivanja životnog iskustva i doživljaja djece, poticanja i podržavanja njihovih interesa, dobivanja savjetodavne i materijalne potpore za razvijanje i unapređivanje rada u programu predškole.

Dječji vrtić „Kalnički jaglac“ surađivati će sa sljedećim vanjskim čimbenicima:

<p>Općina Kalnik</p>	<p>Suradnja u organizaciji aktivnosti na nivou općine;</p>
<p>LIFE KALNIK d.o.o. za usluge</p>	<p>Suradnja oko administrativnih i drugih poslova;</p>

Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Konzultacije u vezi uvođenja, verificiranja i provođenja programa; Odluke o sufinanciranju programa javnih potreba; Dostava podataka o djeci s teškoćama u razvoju; Dostava podataka o programu predškole;
Agencija za odgoj i obrazovanje	Sudjelovanje na stručnim skupovima; Stručno-pedagoški uvid; Prijava pripravnika za stažiranje, uvid u program stažiranja te prijava za polaganje stručnog ispita;
SUVAG Zagreb	Upućivanje djece na testiranja/konzultacije;
Osnovna škola Kalnik	Zajednička obilježavanja i manifestacije; Upisi u 1. razred; Posjeti školi i posjeti školaraca dječjem vrtiću;
Župni ured Kalnik	Aktivnosti uz obilježavanje Dana zahvalnosti za plodove zemlje i vrijeme adventa;
Kulturno-umjetničko društvo Kalnik	Upoznavanje plesa, pjesme i običaja našeg kraja kroz radionice, priredbe i druženja;
Dom zdravlja Koprivničko-križevačke županije	Pružanje zdravstvene zaštite, hitni slučajevi; Posjet liječnika/posjeta ordinaciji liječnika opće prakse; Posjet zubara/posjeta ordinaciji zubne medicine;
Polijska postaja Križevci	Aktivnosti vezane za obilježavanje Dana policije; Edukacija djece o prometu („Poštujte naše znakove“), šetnja s policajcem;
Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije, Epidemiološka služba	Praćenje provedbe HACCP sustava; Kontrola hrane, osoblja te higijene prostora i opreme; Sanitarni godišnji i polugodišnji pregledi; Edukacije zaposlenika;
Veterinarska stanica	Provedba mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije;
Dječji vrtići	Posjete, takmičenja, zajednički nastupi; Zajedničko stručno usavršavanje, razmjena iskustava, promocija rada.

Nabrojena suradnja samo je jedan fleksibilni okvir koji će se tijekom godine mijenjati i nadopunjavati sukladno dječjim interesima, mogućnostima ostvarivanja i konkretnoj pomoći koju očekujemo od roditelja i nabrojanih čimbenika.

9. VREDNOVANJE PROGRAMA

Sukladno Državnom pedagoškom standardu vanjsko vrednovanje provodit će nadležno Ministarstvo, a s našim internim koje ima oblik samovrednovanja započet ćemo odmah nakon početka provedbe programa kako bi sami za sebe procijenili efekte u postizanju planiranih ciljeva i zadaća u odnosu na indikatore kvalitete koje ćemo si postaviti. U upitnike za samoprocjenu ugradit ćemo suvremene stručne spoznaje o kvaliteti programa predškole i općenito rada s djecom u 6. godini života.

Samovrednovanje ćemo započeti kao novi, široko prihvaćeni pristup u mnogim odgojno obrazovnim ustanovama i kao najučinkovitiji mehanizam za unapređivanje kvalitete rada. Svi sudionici odgojno obrazovnog procesa, djeca, roditelji, odgojitelj, pedagog i učitelji razredne nastave imat će priliku putem upitnika utvrditi prisutnost određenih indikatora kvalitete i na kraju tu prisutnost stupnjevati, odnosno procijeniti. Detaljnom analizom odgovora iz perspektive svih sudionika i korisnika programa dobit ćemo sliku njegovih prednosti, mogućnosti, ali i nedostatke tako da ćemo lakše određivati razvojne prioritete i ciljeve. Analiza upitnika i intervju s djecom bit će nam pomoć u sagledavanju postignute razine i smjerokaz za postizanje više razine, vodič za promjene težnji, razmišljanja i ponašanja te promjena u strategijama i načinima rada. Neprekidno ćemo unapređivati rad u smislu izrade što adekvatnijih instrumentarija i metoda pomoću kojih je moguće vrlo brzo i precizno provoditi procjene i mjerenja. Samo uz pomoć razvijenog sustava praćenja i vrednovanja svih tijekova i rezultata rada, otkrivanja postojećeg stanja, dobrih i loših strana ovog programa poduzimat ćemo mjere za unapređivanje te u željenom smislu planirati za narednu pedagošku godinu.

Na temelju aktivnog promatranja djece i spoznaja o njihovu razvoju, odgojitelj će uz pomoć pedagoga utvrđivati i samoprocjenjivati stupanj ostvarenosti zadaća u svim aspektima djetetova razvoja.

Po završetku programa svi zajedno dat će stručnu procjenu djetetove spremnosti za školu.

Indikatori kvalitete bit će:

- vidljiv napredak djece u svim područjima razvoja (inicijalno i finalno stanje),
- povećan interes i motivacija djece za svjesno ulaganje napora u izvršavanje određenih zadaća,
- uspješni materijalni pokazatelji rada u vidu radnih listova, crteža i drugih likovnih radova, izjava djece i svih drugih produkata i postignuća,

- uspješnost djece u kvizu znanja o sigurnosti djece u prometu i praktičnom ispitu za pješake,
- pozitivna socioemocionalna klima u odgojnim skupinama, odnosi u grupi koji odražavaju pozitivno socijalno ozračje: kooperativnost, nenasilno rješavanje sukoba, pomaganje, suosjećanje, uključenost sve djece u skupini,
- viši stupanj samostalnosti djece u odnosu na početak programa, veći broj djece koja su u stanju primjereno se ponašati na izletima i u kazalištu, sudjelovati u aktivnostima izvan dječjeg vrtića i roditeljskog doma,
- dobri rezultati testiranja za školu, optimalni broj djece koja su procijenjena kao nezrela,
- veća informiranost roditelja i odgojitelja o zrelosti za školu, korištenje edukativnih materijala, održani roditeljski sastanci na temu: tko i kako pridonosi spremnosti djeteta za školu te na temu spremnost djeteta za školu,
- uspješan završetak rada s djecom koja su trebala dodatnu podršku u nadoknađivanju kašnjenja u pojedinim razvojnim područjima,
- uspješnost podrške djeci s teškoćama u razvoju i uključenje u planirani oblik školovanja.

10. FINANCIRANJE PROGRAMA

Financiranje programa predškole koji je zapravo program javnih potreba u području predškolskog odgoja, vršit će se sukladno članku 49. i 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju. Temeljem tih članaka jedinice lokalne i područne samouprave dužne su upravo za taj program izdvojiti najmanje onoliko sredstva koliko svojim kriterijima utvrdi predstavničko tijelo županije, a dio sredstava osigurava se u državnom proračunu. Za roditelje program predškole sukladno članku 48. istog Zakona bit će besplatan.

11. ZAKLJUČAK

Razdoblje ranog djetinjstva je period života kada se polažu temelji daljnjeg napredovanja u svim dimenzijama djetetova razvoja. U tim ranim godinama skrb za dijete i poticanje njegova razvoja od presudne je važnosti za iskazivanje njegovih potencijala i razvoj sposobnosti. Uloga obitelji u tome od velike je važnosti, ali ona se sve teže nosi sa svojom odgojnom zadaćom, a proces poticanja djetetova razvoja često nadilazi mogućnosti njena utjecaja. Isto tako postoje i značajne razlike među obiteljima sa stajališta poticajne okoline za dječji razvoj i zato društvo rani odgoj i obrazovanje svrstava u područje javnog interesa, podiže na razinu javne potrebe, prihvaća kao sastavni dio sustava obrazovanja i kao ključni korak na putu cjelokupnog razvoja pojedinca.

Značaj ostvarivanja programa predškole u ovom dijelu Županije upravo vidimo u pružanju djeci najboljih mogućih uvjeta za razvoj njihovih sposobnosti i potencijala. Širenje programske ponude dječjeg vrtića doprinijet će iskorištenosti naših kadrovskih i prostorno materijalnih kapaciteta od ranih jutarnjih do kasnih popodnevnih sati na opće zadovoljstvo djece i roditelja. Dobivanje suglasnosti na ovaj program pogodovalo bi razvitku usluge koje nema u našem bližem okruženju, a za nas je to od vitalnog značaja u potvrđivanju naše profesionalnosti, mogućnosti stjecanja novih iskustava i unapređivanja rada.

12. PRILOZI

12.1. POTVRDA O OSPOSOBLJENOSTI OSOBA KOJE ĆE PROVODITI PROGRAM - diploma odgojitelja / voditelja predškole

13. POPIS LITERATURE:

- (1) Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe („Narodne novine“ 63/08., 90/10.)
- (2) Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju („Narodne novine“ broj 10/97., 107/07., 94/13.)
- (3) Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću („Narodne novine“ broj 83/01.)
- (4) Pravilnik o obrascima zdravstvene dokumentacije djece predškolske dobi i evidencije u dječjem vrtiću („Narodne novine“ broj 114/02.)
- (5) Pravilnik o sadržaju i trajanju programa predškole („Narodne novine“ broj 107/2014.)
- (6) Program zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane djece u dječjem vrtiću („Narodne novine“ broj 105/02., 121/07.)
- (7) Upute za pisanje programa u svrhu provođenja postupka verifikacije od 17.11.2010.
- (8) Konvencija o pravima djeteta, Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži (2001.)
- (9) Maleš, Milanović, Stričević: Živjeti i učiti prava, Filozofski fakultet, Zagreb 2003.
- (10) Petrović Sočo: Kontekst ustanove za rani odgoj i obrazovanje – holistički pristup, Mali profesor, Zagreb 2007.
- (11) Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece i Prijedlog koncepcije razvoja predškolskog odgoja (1991.)
- (12) Slunjski, Ljubetić, Pribela Hodap, Malnar, Kljenak, Zagrajski Malek, Horvatić, Antulić: Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb 2012.
- (13) Starc, Čudina Obradović, Pleša, Profaca, Letica: Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb 2004.
- (14) Markočić, M., Igrom do škole II, Udruženje Djeca prva, Zagreb, 2004.
- (15) Slunjski, E., Dječji vrtić – zajednica koja uči, Spektar Media, Zagreb, 2008.
- (16) Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje („Narodne novine“ broj 5/15.)

Osnivač Life Kalnik d.o.o.

Ravnateljica

/Željko Car, direktor/

/Vera Belošić /